

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Cap 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

quomodo fons ipse bonitatis malos fructus faciet? Atqui causa peccati actiua, immediata, voluntaria, est haud dubie fructus malus, imò pessimus; qui & in hominibus seuerè puni- tur, & in diabolo damnatur. Hanc infernalem Caluini senten- tiam, quam quauis data occasione lectori obrudit, olim laudè refutauimus, in opere de Iustificat. lib. II.

IN IOANNIS CAP. XIII.

I. *Ante diem festum Paschæ.*

*Quo die
mensis
Christus
ultimam
cœnam ce-
lebrauit.*

QUOD hîc Ioannes narrat, in vltima nocte quæ passionem Domini proximè præcellerat, factum fuisse certum & indubium sit, qua videlicet agnum Paschalem comedit Christus; debuit autem agnus Paschalis in decima quarta lunæ ad vesperam comedi, quæ etiam vespera ad sequentem diem pertinet, (iuxta legem quæ à vespera in vesperam solemnitates computat) ideòque erat ipsa vespera diei festi Paschæ seu solemnitatis Paschalis quæ 15. luna celebranda erat: magna hîc difficultas est quomodo dicat Ioannes, *Ante diem festum Paschæ* ista contigisse. Viderur enim insinuare quòd non in vespera diei festi Paschæ, sed alia vespera ante dictum diem, videlicet 13. luna agnum Paschalem comederit, & 14. passus fuerit. Et hinc error Græcorum natus erat qui luna 14. Christi passionem accidisse pertinacissimè sustinuerunt, & alios tres Euangelistas à Ioanne correctos fuisse, impiè asseruerunt nempe quòd scripserant, *Prima die azymorum* agnum Paschalem Christum comedis. Hic enim primus dies azymorum (aut illi) incipiebat ad vesperam 14. lunæ, & erat ipse dies festi Paschæ prima vespera, ac per hoc non ante illum diem, sed illius diei. Pro hac difficultate tollenda notandum est, tamen solemnitates apud Iudæos à vespera in vesperam semper celebrabantur, tamen non semper dies ipsi eodem modo numerabantur: sed eadem vespera aliquando cum sequenti die iuxta solemnitates legales, aliquando cum præcedenti die iuxta naturalis diei cursum, computabatur. Huius posterioris exemplum habes Exod. 12. *Primo mense, quarta decima mensis, ad vesperam comedetis azyma. Immolabitis 14. die, & nocte illa comedetis.* Ecce nox prima azymorum tribuitur diei 14. iam finitæ. Sic hoc loco D. Ioannes, *Ante diem festum Paschæ* dicit, id est, ante decimum quintum diem, nocte proximè præcedente, coniungens illam noctem diei præcedenti

*Concordia
Euangeli-
starum.*

non sequenti: cuius obseruationis ignoratio Græcos fefellit. Sic alij tres Euangelistæ vocabant eundem diem 14. lunæ *primum diem azymorum*, non quia toto illo die comedebantur, sed per Synecdochen, quia ad vesperam illius diei comedi cœperunt. Rursum Hebræi quando diem nominant, non computant illum cum nocte, sed seorsim à nocte, sicut supra Christus, *Nōne duodecim sunt hora diei* ideoque ab ortu solis vsque ad occasum diem computant. Sic Ioannes hoc loco dixit, *Ante diem festum Pascha*, id est, ante ortum solis solemnitatis Paschalis. Sic cæteri Euangelistæ intelligi possunt dixisse, *Primo die azymorum*, id est, in ipso die quo azyma preparabantur. Addunt enim Marcus & Lucas, *In qua neesse erat occidi pascha*: hoc autem erat 14. luna, nam illo die ante vesperam seu ante solis occasum immolati debebat, & eadem nocte post solis occasum comedi oportuit. Sic cum cæteris Euangelistis concordat ad amussim D. Ioannes.

Ioan. II.

8. *Si non lauero te, non habebis partem mecum.*

Quid Christus his verbis significare voluerit, difficile est certò intelligere. Nam aut de reali pedum ablutione loquebatur, & sic videtur vel quasi Sacramentum quoddam esse necessaria pedum ablutio, vt putauit D. Bernar. in serm. de cœna Domini; vel certè ceremonia necessaria ante vener. Euchar. sumptionem, vt censuit D. Ambrosius de Sacram. lib. 3. cap. 1. & de iis qui inchoantur mysteriis cap. 6. qui & in sua diœcesi hoc obseruabat: aut de spiritali aliqua ablutione seu sanctificatione, vel venialium, quorum mundities necessaria est, vt ingressus pateat ad regnum cœlorum, quem sensum tradit August. tract. 36. & Cyrill. lib. 9. cap. 5. in Ioan. vel etiam mortalium, vt putabat Cyprianus in serm. de ablutione pedum. Sed hic sensus posterior eo verbo refellitur: *Qui mundus est, non indiget nisi vt lauet pedes*, &c. Prior sensus non videtur ad literam esse, quum Christus ad realē ablutionem Petrum inducebat, & de reali comminabatur. Iam vt realem ablutionem intelligamus, aut est comminatio generalis, aut soli Petro propria. Si generalis, prior Bernardi aut Ambrosij sententia sequenda videbitur. Neutram tamen tenuit Ecclesia. Est ergo realis ablutionis mandatum soli Petro proprium. Sed tunc quæritur cur sub tanta comminatione præcipitur. Chrysostronus homil. 69. putat propter

Verborum sensus exa minatur.

*Obedientia
necessitas.*

humilitatis documētum in hac ablutione significatum, quam nisi Petrus teneat, non habebit partem cum Christo. Sed hic iterum realis ablutio, quam Christus viget, deseritur. Optima igitur est D. Basilij expositio *Si non laueris te, id est, si mihi volenti tuos pedes lauare non obedieris, propter hanc tuam inobedientiam à meo consortio separaberis.* Sic ille appositiuè exponit in oratione de peccato: & in regul. breuioribus ad interrogat. 60. & ad interrogat. 133. in moralibus quoque reg. 12. cap. 2. Neque hic sensus reitci debet, quia Christi comminatio non ad ipsam inobedientiam sed ad ablutionem refertur. Non enim Christus ablutioni pedum promittit partem secum aut aliquam gratiam, sed negatæ ablutioni, quæ erat inobedienciæ actus, comminatur gratiæ negationem. Sic ad literam seruantur Christi verba: quod Petrus bene intelligens promptissimè obediuit.

14. *Si ego laui pedes vestros Dominus & Magister, & vos debetis alter alterius lauare pedes.*

*In com. ad
e. 13. Ioan.
ver. 15.*

*Ad Matt.
cap. 4. 2.
Dom. 1.
Quadr.*

AD hæc verba Caluinus præclaram sibi occasionem dedit, in Ecclesiasticam hodie consuetudinem, qua in quinta feria hebdomadæ sanctæ pauperum aut inferiorum pedes à Prælati Ecclesiasticis lauare solent, impotentem incurrit. Sed ut ad eam accusationem descendat, aliam præmittit. Totum insulsi cauillaroris delirium proferemus. Notandum est (inquit) quod Christus se exemplum dedisse admonet. Neque omnia eius facta promiscuè ad imitationem trahi conuenit. Petrus se Christi exemplo quadragesimale ieiunium seruauerunt. Atqui videndum in primis erat, an exemplum proferre voluerit, ad cuius normam se discipuli formarent. Non verò legitur tale. Quare non minus peruersa est amulatio, quam si in cælum volare tentarent. Hæc prior accusatio est, cuius plenam refutationem videre licet supra ad Matth. cap. 4. & in Promptuario nostro Catholico. Summa est, tum alias esse ieiunij Quadragesimalis graues causas præter exemplum & imitationem Christi, tum quia nec omnia Christi facta in exemplum trahenda sunt, nec nullum: quid autem eius generis sit, ut in exemplum trahi possit ac debeat, Ecclesia Catholica mater fidelium, columna & firmamentum veritatis, docere nos debet, non superba & garrula hæresis. Posterior accusatio, & huic Euangelio propria, apud Caluina

his verbis sequitur. *Adde quod ubi Christum sequi decebat, simia fuerunt magis quam imitatores. Quotannis theatricam pedum lotionem instituunt, ita inani nudaq; cerimonia se pulchre defunctos esse putant. Defuncti sibi permittunt fratres contemnere. Neque id modo, sed postquam duodecim hominibus lauerunt pedes, omnia Christi membra crudeliter lacerant: adeoq; in faciem Christi ipsius cōsthuunt. Quare nihil quàm scōdum Christi ludibrium est comica illa pompa. Nec certē Christus hic anniuersarium ritum commendat: sed nos tota uita paratos esse iubet ad lauandos fratrum pedes. Hæc ille. In his verbis unum est quasi à ratione ductum argumentum; cætera hominis sunt non ratiocinantis, sed furentis ac debacchantis. Argumentum quod aliqua ratione niti videtur, istud est: Christus lauans pedes discipulorum suorum, posteaque dicens: *Exemplum dedi uobis*, &c. non commendat anniuersarium ritum; ergo simia potius quam imitatores sunt, qui ad eius exemplum pedes fratrum lauant. Sed accidit huic hæretico, quod aliis hæreticis accidere solere scribit diuus Iudas. *Quæcunque autem ignorant, blasphemant.* Non enim ideo Prælati Ecclesiastici alique superiores pauperum aut subditorum pedes lauant, quasi his verbis talem anniuersarium ritum Dominum præcepisse intelligerent (humilitatis enim hoc esse documentum, non exterarum ritus præceptum, Catholici semper intellexerunt) sed ideo hunc ritum celebrant, ut tantæ humilitatis Christi exemplum renouent, & ob oculos ponant, deuotèque colant, & ad humilitatem omnium animis fortius imprimendam, non uerbo tantum ac prædicatione, sed facto etiam ipso adhortentur. Nam & ideo Christum hanc actionem exterream adhibuisse intelligunt, ut ea ob oculos posita, discipulis suis Ecclesiarum Præpositis futuris humilitatis uirtutem imprimis necessariam, certiori documento & validius commendaret. Quem Christi finem & scopum hoc loco fuisse, docet uno atque altero in loco Basilius. Non tam igitur factum, quam finem & intentionem Christi circa factum, proposuit sibi in hoc ritu Ecclesia. Nam & hic uerum est illud quod ex naturæ lumine Poëta cecinit:*

Segnius irritant animos demissa per aures,

Quàm qua sunt oculis subiecta fidelibus. Sed Calvinus nõ tam hospes & aduena, quàm hostis & alienigena ab Ecclesiæ Christi cōsortio sese abdicās, nihil mirũ si mysteriorũ Ecclesiæ ignarus, & ea tantum quæ ante oculos sunt uidēs, de his quæ igno

*Ceremonia
abiuuatis
pedes contra
Caluinum
defenditur.*

*Capite
unico.*

*Mora. lib.
Regu. 70.
cap. 10. &
24.*

Epist. 56.

ignorat perperam iudicat; & inde calumniæ materiâ struit, unde disciplina Christianæ documentum haurire debuit. *Propria enim Christianorum disciplina humilitas est*, ait August. quam quia superba hæresis capere nō potest, eius documentum libentius carpere quàm amplecti & imitari contendit.

Caluini
declama-
tio bac-
chica.

Furentis hîc & debacchantis Caluini verba nec refutatione egent vlla, nec reprehensione nostra. Suam ipsa turpitudinem & furorem clara voce loquuntur. *Prelatos quippe Ecclesia postquam duodecim hominibus pedes lauerunt, omnia Christi membra crudeliter lacerare; nec membra tantum, sed, omnia membra; nec lacerare tantum, sed, crudeliter lacerare, ac deinde in faciem Christi ipsius conspuere; nihil aliud quàm impietum nequam, qui in Caluino loquitur, quiq̃ue illum captiuum tenuit ad voluntatem suam, palam demonstrant, quæsi in theatro conspiciendum ante omnium oculos sublatum ponunt. An experimentum quærimus eius qui in Caluino loquitur, Belial? Hîc illud habemus luculentissimum. Hîc fuit, hîc debacchatur, hîc tragico correptus cæstro, ipsa Ecclesia Christi capita, ipsam pupillam oculi eius, non tangit modo temerè culpando (nihil veritus vel illud Prophetæ, *Qui tangit, vos, tangit pupillam oculi mei*: vel illud Dauidicum, *Nolite tangere Christos meos, & in Prophetis meis nolite malignare*) sed, quantum in ipso est, atrocissimè criminando ingulcitur, confodere, transuerberare cōtendit. Hîc ille Caluini spiritus se prodit, non quo aguntur filij Dei, sed quo agitantur filij diaboli, cuius summa voluptas est, Pastores à Christo dantes, quia Christum ipsum non potest, mentiendo, criminando, calumniando, in odium & contemptum adducere, omnibus non deridendos modò, sed & conculeandos ac proterendos obiiicere. Sed periit cum suis furis Caluinus. Viuit, viuere in æternum sponsa Christi Ecclesia Catholica, Apostolica, Romana, cuius vt fidem tenemus, ita honorem & debitam ab ouibus Christi reuerentiam ab omnibus tenendam, libenter docemus.*

Zach. 2.
Psal. 104.

18. Ego scio quos elegerim.

Vnica ele-
ctorum iu-
stificatio
suxta Cal-
uinum.

Hæresim suam de vnica & sola fide electorū ex his vtrudum Deus Spiritus sui donis ad exequendum quod illi iungit munus. Sic regia in Saule virtutes ad tempus resurgit sic & Iudas egregijs donibus pollebat, quales Apostolum Christus decebant. Sed alia longè est Spiritus sanctificatio, qua Domini

non nisi filios suos dignatur. Nam eos mente & corde renouat, ut in eius conspectu sancti sint & irreprehensibiles. Deinde vi-
 uam in illis radicem habet, qua euelli nunquam potest, quia
 penitentia caret Dei adoptio. Hæc ille. Docet esse in repro-
 bis gratias quasdam gratis datas; gratiam verò gratum fa-
 cientem, gratiam coram Deo iustificantem, cordis mundi-
 tiem, & renouationem mentis internam quam nunc tradit
 (suorum placitorum oblitus de perpetua cordis immundi-
 tie, & sola Christi iusticia imputata suos electos mundante)
 in solis electis ponit: idque propter Christi verba, *Ego scio*
quos elegerim. Non tantum (inquit) *perseuerantia in his ver-*
bis electioni accepta fertur, sed etiam pietatis initium. Vnde
enim sit ut vnus magis quàm alter se verbo Dei addicat? Nem-
pe quia electus est. Vnde sit rursus ut pergat in recto pie vite
curso, nisi quia propositum Dei stabile est ut inchoatum manu
sua opus absoluat? Hæc ille. Quum ergo Christus Apostolis
 suis omnibus dixerit, *Si hæc scitis, beati estis si feceritis ea,*
 moxque subiunxit, *Non de omnibus vobis loquor, ego scio quos*
elegerim, sensus iuxta Calvinum est: Non omnes beati eritis
 faciendo ea quæ docui, quia nō omnes electi estis. Perniciosa
 hæc & falsa doctrina est. Tametsi enim concedatur Christum
 hic de electione æterna loqui, quod D. Augustino in hunc
 locum placet, non tamen docebit Christus vel solam electio-
 nem æternam pietatis & obseruationis mandatorum Christi
 causam fore, vel solos electos ad gloriam pietatis interdum
 cultores esse, & Christi mandata ad tempus obseruare: quod
 vtrumque Calvinus docet. Sed stante sensu electionis æternæ,
 docebit Christus electionem illam vnā esse & altissimā
 causam pietatis iustorum, & perseuerantiæ eorum. Non euer-
 tet proximas in quoque pietatis & perseuerantiæ causas, quod
 gratiam Dei in vacuum non acceperit, sed, pulsante ostium
 Deo, ianuam aperuerit cordis sui, & fecerit sibi cor nouum, vt
 Scripturæ loquuntur: videlicet, diuinæ gratiæ liberè coope-
 rando: sicuti reprobatio impiorum non evertit proximam in
 vnoquoque impio causam, propriam animi malitiā ac pra-
 uitatem, vt ipse Calvinus passim agnoscit. Rursus stante
 sensu electionis æternæ, non docebit Christus solos ad glo-
 riam electos mente & corde renouari, vt Calvinus hîc docet.
 Non enim de electione æterna ad gloriam vel Christus hîc
 loquitur, vel Augustinus exponit, sed de electione ad illam
 beatitudinem, de qua hîc Christus dixit, *Beati eritis si fece-*
ritis ea: id est, de electione ad gratiā qua fiant Dei præcepta.
 Talis

Eadem re-
 fertur.

2. Cor. 5.
 Apocal. 3.
 Ezech. 18.

Electio ad gratiā reprobu communi.
1. Reg. 9. 2.
1. Regum 23. 1.
1. Regum 25. 17.
Matt. 10.
Luc. 10.

Talis autem electio ad gratiam, seu preparatio gratia, multis etiam reprobis concessa fuit, atque inter alios Iudæ & Saul, quorum exempla Calvinus profert. Nam & Saul quum in Regem vngeretur, *bonus ac iustus erat*, vt docet Cyprianus lib. 1. epist. 5. & August. ad Simplicianū lib. 2. q. 2. quod & Scriptura disertè docet. *Erat Saul electus & bonus, & non erat vter de filijs Israël melior illo: & iterum, Filius vnius anni erat Saul, cum regnare cœpisset*, id est, iuxta idioma Hebraicum, *innocens &* (vt Samuel postea profitebatur) *parvulus in oculis suis*: & Iudas, quum in Apostolum eligeretur, talis erat, vt per eum quoque sanarentur infirmi, & dæmonia eiicerentur, nomenque eius in celo scriptum esset, non secus quàm ceterorum 72. Discipulorum, id est, apud Deum in numero iustorum haberetur. Neque enim quum Christus dixit, *Gaudete, quia nomina vestra scripta sunt in celo*, omnium illorum predestinationem illis reuelavit, tum quia hoc non expediebat, quia non secus ex illis 72. vnus potuit esse reprobus quàm ex 12. Apostolis vnus reprobus fuit. Deinde Iudas ille erat, de quo Christus dixit: *Pater, quos dedisti mihi, custodi mihi: & nemo ex eis perijt, nisi filius perditionis*. Ecce Iudas fuit datus à Patre Christo; ergo tunc bonus erat. Rursum periit ex grege; ergo antequam periit, de grege bonorum erat. Scarcè igitur sensu electionis æternæ, impium Caluini dogma, quod soli electi verè coram Deo iustificantur, ex hoc loco stabiliri non potest.

Sed non est probabile de electione æterna Christum his loquutum fuisse. Talis quippe sententia ad Iudæ emendationem (quam Christus hic & in toties repetita admonitione spectabat) minus efficax fuisset: imò eum ad suam improbitatem magis irritasset. Diceret enim: Non me elegeris, & ideo talis non sum sicut alij electi, vt tua mandata faciam, & in tui dilectione perseuerem. Sensus ergo literalis est, *Ego scio quos elegerim*, id est, scio qualis sit nunc, & qualis quisque eorum futurus est, quos in meos Apostolos elegeri. Et hunc sensum confirmant verba sequentia. Nam ne quis miteret eum in Apostolum elegerim, qui proditor futurus erat, quum illi ipsū ita fore præcognouerim, sciat me hoc fecisse vt impleteretur Scriptura, & conseqventer mandatum Patris mei in Scriptura reuelatum, quo prædictum hoc ipsum est; forte vnus ex familiarib⁹ discipulis meis leuaret cōtra me calumniam, id est, me dolo & proditoriè supplantaret. Ita futurum Deo in Scriptura prædixit. Ego propterea etiā illum in familiarem

Apostolo

Apostolum elegi, quem huiusmodi futurū præsciebam. Ego enim scio quos elegerim in discipulos meos, nec ex ignorantia aliqua aut cæco casu talem electionem feci. Hic est literæ genuinus ac germanus sensus, quem meritò obscurum esse annotavit doctissimus interpres Cyrillus Alexandrinus.

Lib. 9. cap. 10. in Ioan.

34. *Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem, sicut ego dilexi vos, vt & vos diligatis inuicem.*

Dilectionis mutæ mandatum cur hoc loco nouum dicatur, multi multa dixerunt, & vera, & probabilia, & utilia, quamuis non omnes iuxta Christi mentem & literæ sensum. Cyrillus exponit nouum vocari propter nouum dilectionis modum, quem illis verbis Christum exprimere putat, *Sicut dilexi vos*, id est, vt bona temporalia ac vitam pro fratrum salute spiritali exponamus, sicut Christus pro nobis semetipsum exinanauit. Sed hic sensus (quem etiam Euthymius sequitur) nullum nouum mandatum facit, quia quando fratrum salus æterna necessariò hoc exigit, mandatum hoc ab orbe condito piis omnibus inuictum fuit, & ipsa charitatis fraternæ ratio hoc docet. Chrysostomus propter nouum quoque diligendi modum, vocari mandatum nouum existimauit; nimium vt sicut Christus prior dilexit nos sine vllis præcedentibus meritis, sic nos nihil de nobis bene meritos diligere, & beneficiis eos præuenire debemus. Sed nec hoc nouum eras, quia dilectio proximi propter Deum (quæ semper erat in præcepto) hoc totum à nobis exigit. Si enim propter Deū diligendus proximus, siue de nobis bene sit meritis, siue non, diligendus est. Augustinus hanc nouitatem ad effectum refert, quia dilectio facit homines novos, & noui testamenti filios. Verum sanè & hoc est, sed quia hominibus iam nouis & in Christo regeneratis, Apostolis scilicet, omnibusque Christianis hoc præceptum datur, non videretur Christus hoc respectu nouum mādatum vocasse. Sunt qui nouum dicunt ab origine sua, quia ex nouo Spiritu procedit, sicut homo vetus spiritu timoris ducitur. Nec alienum à veritate hoc est: sed omnibus quoque aliis mandatis hoc commune est, vt per Spiritum gratiæ impleantur. Alij adhuc nouum vocari volunt, quasi renouatum, & de nouo hinc à Christo inculcatum, quia iam apud Indæos neglectum quasiq̃ antiquatum hoc mandatum erat. Ad quorum sententiam accedit hoc loco Caluinus; *Scimus* (inquit) *leges initio diligenter seruari, sensim*

1. In Ioan. lib. 9. c. 23.

2. Homil. 7. 1. in Ioan.

3. Tract. 65. in Ioan.

4.

5.

sensim verò labi ex hominum memoria, donec tandem obli-
scant. Ergo Christus, quo melius insigat suorum animis charita-
tis doctrinam, à nouitate eam commendat, quasi diceret: Vobis
huius mandati vos perpetuò esse memores, ac si lex esset recèns
nata. Non est improbandus hic sensus, quia pius, verus, ac
laudabilis est, tamen (vt nobis videtur) non ad literam ob-
cuti mox ex verborum Christi tractatione elucidabimus.

Venenum
hoc loco
Caluinia-
num.

Interea veneno hîc Caluiniano, quod more suo aspergitur,
occurrendum nobis est. Quia difficile (inquit) est retinere
charitatem, homines ea posthabita novos sibi colendi Dei mo-
dos fingunt; & Satan multa suggerit in quibus se occupent. Ita
accidit vt frustra satagendo illudere Deo conentur, se autem
decipiant. Quò autem hæc eius oratio collimet, & quò
perstringere velit, paulò post in sequentibus aperit. Quam
(inquit) hac mutua dilectionis nota discernat suos Christus ab
alienis, frustra se fatigant, qui relicta charitate, novos & com-
mentitios cultus suscipiunt, qualis hodie vanitas in Papatu re-
gnat. Hæc futilis & insulsa caullatio, quem (quæso) hic lo-
cum habet, aut Christi hoc loco doctrinæ quo tandem mo-
do affinis, aut ad eam consequens est? Quis non videt impo-
tentem hæreticum carpenti causas quarere, & in Ecclesiam
Christi Catholicam cæco odio, cæca rabie ac furore, quæ
data imò non data causa ferri? Tamen enim essent in Ec-
clesia Catholica, quam Papatus nomine semper designat, no-
ui & commentitij cultus; quis tamen illos ex relicta chari-
tate nasci nisi infans dicat? Superstirio, quæ novos & com-
mentitios vel adinuenit vel suscipit, non sanè ex defectu cha-
ritatis proximi, qui semper adiunctum habet defectum cha-
ritatis in Deum, sed ex feruenti quodam, præpostero tamen
& inordinato colendi Deum studio propriè nascitur: quo the-
dio qui feruent, eiusdem superstitionis socios & cultores ma-
ximè & ardentè amare solent: adèd vt in illis charitas non
quasi relicta & posthabita negligatur, sed malè collocetur.
Et propriè Christus hoc loco dilectionis mandatum, quod
nunc dat, idèd nouum vocat, quia de ea dilectione loquitur
quam Christiani inter seipos eo quòd Christiani sunt, eius-
dem religionis cultores, sub vno capite Christo, & eiusdem
corporis membra, tenere debent. Hoc est enim, *Vt diligatis
inuicem, sicut ego dilexi vos*, id est, vt discipulus discipulum
Christianus Christianum diligat; sicut ego vos omnes meos
discipulos, quasi de meo corpore, singulari amore comple-
xus sum. Et hoc est verè mandatum nouum, quod Christus

Impotens
Caluini
calumnia
diluitur.

Mandatum
dilectionis
mutus cur
nouum.

ex hoc mundo discessurus suis dedit, vt Christiani Christianos singulari amore se mutuò complecterentur, se mutuò iuarent, se mutuò consolarentur, se mutuò sustinerent: quod à primis Christianis cumulatissimè præstitum fuisse Acta Apostolica demonstrant: ad quod Paulus in suis Epistolis frequenter hortatur, quasi ad proprium & nouum mandatum Christi. *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Gal. 5. Christi. Caritas fraternitatis maneat in vobis: & ad Roma. Heb. 13. nos plenius. Charitatem fraternitatis inuicem diligentes; τῆν Rom. 12. φιλὰδελφία εἰς ἀλλήλους φιλοσπυοί. id est, Ad hunc amorem fraternum, quo vos mutuò diligere debetis (scilicet ex Domini mandato nouo) sitis feruidi & admodum propensi, vt eum nullo modo intermittatis. Quare & D. Ioannes in 1. sua Epistola in hoc vno mandato, veluti Christianis hoc sensu proprio, inculcando totus versatur; & vsque ad vltimum spiritum, etiam cum nausea ac fastidio discipulorum, idem perpetuò inculcauit, rationē reddens, *Quia Domini præceptum Hieron. in est; & se solum fiat, sufficit. Hoc itaque mādaturum quasi Christianis proprio, quo eiusdem religionis socios omnibus Catologo. amoris officiis complectebantur, per aliquot secula ita retinuerunt Christiani, vt Tertullianus de suo tempore, commemoratis Christianorum collectis pecuniariis, & in quos vsus illa collecta pecunia distribueretur, ita tandem cōcludit, In Apo- Eiusmodi vel maximè dilectionis operatio notā nobis inurit pe- log. 6. 39. nes quosdam. Vide (inquiunt) vt se inuicem diligant, & vt pro alterutro mori sint parati. Hæc ille. Denique propter hanc Charitas mutua Christianorum charitas, qua se reliqua non quarens Christianos inuicem singuli diligunt, vbi refrige- generat scit, vbi deseritur & negligitur, non illi ad novos & com- supersti- mentitios cultus dilabuntur, sed ab omni Dei cultu cessant, tionem, sed nec superstitionis affectum, sed religionis contemptum in- Dei con- duunt. Quomodo enim proximum, quem vident, non diligunt; temptum. quomodo Deum diligunt, quem non vident? Deum autem quo minus diligunt, eo minus colunt. Deinde quomodo Christiana hæc propriè charitas propter Christum & propter communem religionem Christianam assumatur, ea neglecta & reiecta, iacet quoque consequenter religio. Nam & ideo via ad hæreses schisma est, quia violatum charitatis fraternæ, qualis hîc præcipitur, vinculum, dogmatum quoque & totius cultus Christiani violationem inducit. Sic neglecta**

& reiecta charitas non novos & commentitios cultus introducit, sed omnem Dei cultum abolet. Adeo præposterè suo hic stomacho indulfit Calvinus.

*Papatus
nullos ha-
bet novos
cultus.*

Deinde quos ille potest novos & commentitios cultus in Papatu designare? quorum omnia sunt antiquissima, & à multis retrò seculis vsurpata, & non nisi à primis Ecclesie Magistris accepta, & antiquitatis nomine ita commendata, vt propter ipsam vetustatem hæreticis nouatoribus dissi- ceant; nec quicquam magis in Papatu reprehendant, quam quòd consuetudinū & traditionum antiquissimarum ita tenaces sunt. Vnde ergo hæc insolens cauillatio, *novos & commentitios cultus in Papatu ubique regnare?* Si noui sunt, originem eorum ante annos paucissimos ostendere Calvinus debuit: si cõmentitij, authores eorum proferri oportuit. Quod ille non præstitit, præster qui potest Calvinista: aut nefarium impostorem, qui talia mentiat, fuisse Calvinum agnoscit.

*Dilectio-
nu man-
datum so-
lam fideri
querit.*

Sed profectò *mandatum hoc nouum vt diligamus inuicem sicut Christus dilexit nos*, Calvinum solius fidei præconem malè habuisse videtur, vt propterea animi sui ægritudinem hac importuna Catholicorum accusatione subleuare, & bilem eicere voluerit. Sanè si mandatum hoc Christi est, eodem defungi necessariò oportet. Hoc Calvinus non abnuere videtur. Ait enim hoc loco. *Quisquis verò Christi esse & à Deo agnosci cupit, totam vitam cõponat & dirigat ad amandus fratres, & huc se assidue sollicitet.* Ex hoc igitur Christi mandato, & his Caluini verbis, ita contra Calvinistas arguo: Dilectio fraterna est mandatum Christi, & propria nota hominis Christiani, vt absq; ea nemo sit verè Christi, aut à Deo agnoscat: ergo sine ea nemo apud Deum iustificatur, nemo iustus censetur. Iustificari quippe & iustus censeri apud Deum non potest, qui à Deo non agnosceatur, qui verè Christi non est, & propria nota, proprio caractere hominis Christiani caret. Ita non solum fides quæ iustificat, nõ est sola, quia cum charitate cõiuncta (qua rima elabi Calvinus solet, etiam frustra, quum id vnum solam fidem efficaciter destruat) sed ita cõiuncta cum charitate coniueta, & ita charitas cum fide ad iustificationem necessaria est, vt ipsa quoque per se hominem Deum filium constituat, Deo gratum ac iustum coram Deo efficiat. Quæ enim propria filij Dei nota est, propria ratio, & non libera sed necessaria, atque intrinseca, illa filium Dei propriè facit atque constituit, non quidem sola, facit tamen vna necessaria subiecti forma & pars iustitiæ integralis. Ita

hic locus non sine causa Caluini animum male vexauit, vt
aliquid extra rem impotentè effundere debuerit.

IN IOANNIS CAP. XIII.

1. In domo Patris mei mansiones multe sunt.

OMMVNIS est & consentiens omnium veterum Patrum doctrina, Christum hoc loco mansionum æternæ beatitudinis non multitudinem tantum, sed & diuersitatem docere: vt sicut meritorum in hac vita imparitas magna est, aliisque alio coram Deo iustior ac sanctior inuenitur, sic præmiorum magna quoque in cælo imparitas ac diuersitas reperitur. Patrum quorundam sententias integras in Prompt. nostro Catholico produximus, D. Augustini tract. 67. in hunc locum, D. Hieronymi lib. 1. contra Iouinianum, Gregorij Magni Moral. lib. 4. cap. vlt. & lib. vlt. cap. 24. & dialog. lib. 4. cap. 35. Accedant ad illos & alij Patres. Irenæus affirmans sic esse multas mansiones apud Patrem, Lib. 3. sicut sunt multa membra in corpore: quorum magnam esse diuersitatem nemo dubitat. Hilarius his verbis. Plures mansiones diuersæ dignitati habitantium præparantur. Sed licet diuersa sit dignitas (differt enim stella stella in gloria) tamen quotquot habitationibus (varijs licet) digni habebuntur, fidei fructum & honorem cælestis gloriæ sortientur. D. Basilii in hæc verba. In splendoribus Sanctorum mansiones multe sunt apud Patrem, hoc est, dignitatis discrimina. Sicut enim stella à stella differt in claritate, ita & resurrectio mortuorum. Sed & iterum D. Augustinus acerrimè contra Iouinianum disputans, qui disparitatem meritorum in coniugio & virginitate negabat, ex hoc loco pugnat. Quia in ipsa vita æterna distinctè fulgebunt lumina meritorum, multe sunt mansiones apud Patrem: ac per hoc in denario quidem non impari non viuet alius prolixius, in multis autem mansionibus honoratur alius alio clarius. Hæc rursus ille. Iam verò omnes hos Patres ex alto despicens Caluinus ita scribit. Perperam tractus hic locus fuit in alium sensum, quasi doceret Christus distinctos esse honoris gradus in regno cælesti. Sed quare perperam? Multas enim (inquit) mansiones dicit Christus, non varias aut dispares, sed quæ pluribus sufficiant: ac si diceret, non sibi vni, sed omnibus etiam discipulis locum illic esse. Atqui hæc obseruatio frivola planè atque inanis est. Nam, vt rectè disputat D. Gregorius, si dispar sensum.

Meritoria
& gloria
disparitas.

Lib. 3.
cap. 21.
In Psal. 64

In lib. de
Spiritu S.
cap. 16.

In lib. de
S. virgin.
cap. 16.

Caluini
frivola
probatio
contra Pa-
trum con-
trarium con-
sensem.